

*І. А. Ломачинська,
к.е.н., доцент, Одеський національний
університет імені І.І. Мечникова
І. Д. Давидович,
студент магістратури,
Одеський національний університет
імені І.І. Мечникова*

РОЛЬ КРЕДИТНИХ СПІЛОК У РОЗВИТКУ КРЕДИТУВАННЯ В УМОВАХ КРИЗИ

В умовах сучасної фінансово-економічної кризи, коли значна кількість фінансових установ в Україні, у тому числі системоутворюючих, збанкрутіла, пропозиція кредитних ресурсів суттєво знизилася. Комерційні банки все частіше надають перевагу в кредитуванні представникам великого бізнесу. Разом із цим, існує великий попит на позикові кошти з боку населення, представників малого та середнього бізнесу, кредитування яких на сьогодні розглядається банківськими установами як високоризиковане, а, отже, є вкрай обмеженим. Це, в свою чергу, стримує розвиток самозайнятості, малого і середнього підприємництва як основи забезпечення конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

У таких умовах виникає потреба в пошуку альтернативних шляхів задоволення цього попиту, зокрема завдяки активізації діяльності кредитних спілок. Для оцінки їх ролі на вітчизняному ринку кредитування проаналізуємо

динаміку окремих показників діяльності та порівняємо з банківськими установами (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика функціонування банківських установ та кредитних спілок

Показник/рік	Банківські установи		Кредитні спілки	
	2013	2014	2013	2014
Частка простроченої заборгованості за кредитами у загальній сумі кредитів, %	7,7	13,5	8,2	9,9
Рентабельність активів, %	0,12	-4,7	-2,9	-3,3
Відношення доходу до витрат, %	100,86	79,87	106,1	104,1
Відношення кредитів до активів, %	71,31	76,42	90,9	89,9
Відношення капіталу до активів, %	15,07	11,24	38,5	43,7

Джерело: складено на основі [1-2]

Аналіз дозволяє виявити, що кредитні спілки у порівнянні з банківськими установами в цілому демонструють кращі показники діяльності. Це можна пояснити тим, що кредитні спілки є менш орієнтованими на отримання прибутку на відміну від комерційних банків, які, в свою чергу, надають більш широкий спектр фінансових послуг, серед яких можуть бути більш доходні, але більш ризиковані, ніж кредитування. Окрім того, слід засвідчити, що кредитні спілки після кризи 2008-2009 рр., не зважаючи на відсутність рефінансування, швидше зреагували на виклики та перебудували свою діяльність відповідно новим умовам.

Враховуючи вищевизначене, можна дійти висновку, що кредитні спілки можуть відіграти важливу роль у відновленні споживчого кредитування в Україні. Однак це потребує ряд кроків з боку держави щодо стимулювання їх діяльності, зокрема:

- внести зміни до Податкового Кодексу України, визнавши кредитні спілки некомерційними організаціями та звільнивши їх від податку на прибуток;
- створити систему гарантування вкладів фізичних осіб з метою нівелювання ризиків інвестування у діяльність кредитних спілок;
- створити державні програми підтримки кредитних спілок;
- створити єдиний реєстр кредитних справ (до якого матимуть доступ як кредитні спілки, так і банківські установи);

- розробити програму обміну міжнародним досвідом у галузі функціонування та регулювання ринку кредитних спілок.

Отже, впровадження цих заходів щодо розвитку кредитних спілок в Україні дозволить активізувати ринок споживчого, іпотечного кредитування, кредитування фізичних осіб в цілому. Це буде сприяти зростанню платоспроможного попиту населення, розширенню сукупної пропозиції та подоланню соціально-економічної, фінансової нестабільності в Україні.

Список використаних джерел

- 1) Калустова, К. Аналіз фінансової звітності кредитних спілок – членів НАКСУ за 2014 рік /К. Калустова. // Бюлетень кредитних спілок України. – 2015. – № 1(59). – С. 11-22.
- 2) Основні показники діяльності банків України. [Електронний ресурс]. Національний банк України. – Режим доступу:
http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798